

#MIJENJA SE ZAKON O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA#

U subotu, 30. srpnja, na snagu stupa Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, kojim se uvode značajne novosti u zakonsku regulativu na području sigurnosti prometa na cestama.

Riječ je o obuhvatnim izmjenama krovnog zakonskog propisa o sudjelovanju u prometu na cestama, za koje su učinjene detaljne preliminarne analize kako bi se postojeće prakse unaprijedile iz svakog, za veću sigurnost i praktičniju vožnju, potrebnog rakursa te su u izradi konzultirane sve povezane struke i institucije, kao i građani.

Novim **Zakonom o sigurnosti prometa na cestama** zabranjeno je parkiranje na javno dostupnim punionicama za električna vozila. Tako će svako **parkirano vozilo na punionici**, koje se istovremeno ne puni, biti premješteno parking službom te će dobiti kaznu za nepropisno parkiranje u **iznosu od 300 kuna**. Također, usluga premještanja vozila u brojnim gradovima košta i preko 500 kuna pa parkiranje na punionicama nikako nije isplativo.

Novim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama definirana su i regulirana vozila poput **električnih romobila i monocikala** s električnim pogonom. Navedena se sada definiraju kao **osobna prijevozna sredstva** čiji radni obujam motora nije veći od 25 cm³ ili čija trajna snaga elektromotora nije jača od 0,6 kW te koja na ravnoj cesti ne mogu razviti brzinu veću od 25 km/h.

Ako je električni romobil snažniji ili brži od navedenih karakteristika, isti se **ne smije koristiti u javnom prometu** pa je jedina opcija za korištenje snažnijih ili bržih romobila da se limitiraju na maksimalnu brzinu od 25 km/h ili atestiraju i, ako je to moguće, registriraju. Koji su uvjeti potrebni kako bi se električni romobili mogli atestirati i registrirati potrebno je provjeriti u **Centru za vozila Hrvatske**.

Kao i kod vozača bicikala, osobna prijevozna sredstva moraju se **kretati biciklističkom stazom ili biciklističkom trakom** u smjeru kretanja, a ako ih nema, mogu se kretati po površinama namijenjenim za kretanje pješaka te zonama smirenog prometa, pod uvjetom da vode računa o sigurnosti drugih sudionika u prometu. Novost u Zakonu je i da tijekom noći ili smanjene vidljivosti svi **vozači bicikala i osobnih prijevoznih sredstava** koji sudjeluju u prometu moraju biti označeni reflektirajućim prslukom, reflektirajućom odjećom ili drugom reflektirajućom oznakom.

No za razliku od vozača bicikala koji **moraju nositi zaštitnu kacigu** samo do 16 godina, svi vozači osobnih prijevoznih sredstava dužni su nositi zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje. Svi vozači koji se neće držati navedenih pravila, bit će kažnjeni novčanom kaznom u **iznosu od 300 kuna**.

U MUP-u ističu da se novim zakonom prvi put regulira vožnja električnih romobila, monocikala, segwaya i sličnih vozila koja su sada svrstana u posebnu kategoriju pod nazivom „osobno prijevozno sredstvo”.

I dok iz te udruge pozdravljaju odredbu koja s 300 kuna kažnjava parkiranje na javno dostupnim

punionicama za električna vozila, smatraju da će se obveza nošenja kaciga za sve vozače e-romobila usporiti prihvaćanje novih oblika prijevoza koji imaju potencijal rasteretiti gradska središta od gužvi i smanjiti onečišćenje od ispušnih plinova.

Privremena nesposobnost za vožnju

U MUP-u podsjećaju da se zakonskim izmjenama uvodi obveza svim liječnicima, odnosno liječniku koji je obavio pregled ili je liječio vozača te izabranom liječniku, da sukladno pravilniku kojim se propisuju zdravstveni pregledi, vozača upozore o privremenoj nesposobnosti.

Takva zabrana ne može biti duža od šest mjeseci, a liječnici su u obavezi dano upozorenje evidentirati i u medicinskoj dokumentaciji.

Nakon isteka privremene nesposobnosti vozač neće morati na ponovni liječnički pregled, a za liječnike koji ne obavijeste vozača o privremenoj nesposobnosti te to ne evidentiraju u medicinskoj dokumentaciji propisane su prekršajne sankcije. Sankcije su predviđene i za vozače koji će voziti u vrijeme dok im je izdano navedeno liječničko upozorenje.

No, u MUP-u ističu da će odredbe o privremenoj nesposobnosti vozača stupiti na snagu donošenjem Pravilnika o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače, koji je u nadležnosti Ministarstva zdravstva, **a mora biti donesen najkasnije za 12 mjeseci.**

Kaznu od 300 kuna novi zakon propisuje vozačima koji nemaju kutiju prve pomoći, a jasno se definira i koridor za prolazak vozila hitnih službi na prometnicama sa više od dvije prometne trake.

U nastavku navodimo neke od najvažnijih izmjena.

Nova kategorije vozila – osobno prijevozno sredstvo

Po prvi se puta naime zakonski regulira sudjelovanje u prometu električnih romobila, električnih monocikli, segwaya i slično, koji se svrstavaju u posebnu kategoriju vozila, za koju je uveden i zajednički izraz - osobno prijevozno sredstvo.

Osobno prijevozno sredstvo je vozilo koje nije razvrstano niti u jednu kategoriju vozila sukladno posebnim propisima, bez sjedećeg je mjesta, a čiji radni obujam motora nije veći od 25 cm³ ili čija trajna snaga elektromotora nije jača od 0,6 kW i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 25 km/h, odnosno čija najveća konstrukcijska brzina ne prelazi 25 km/h (vozilo koje se može samo uravnotežiti, monocikl s motornim ili električnim pogonom, romobil s motornim ili električnim pogonom i sl.).

Zbog ovakvog definiranja navedenih prijevoznih sredstava i uvođenja novog izraza, prilagođene su i ostale odredbe Zakona koje se odnose na njihovo sigurno sudjelovanje u prometu. Novi Zakon propisuje pravo i način korištenja površina po kojima se mogu kretati te uvjete koje moraju ispunjavati vozila i njihovi vozači prilikom sudjelovanja u prometu.

Također, vozači osobnog prijevoznog sredstva, kao i vozači bicikala, sukladno novom Zakonu,

ne smiju upravljati vozilom koristeći slušalice na ili u oba uha, čime bi se umanjila mogućnost reagiranja i sigurnog upravljanja vozilom. U slučaju kršenja propisane obveze, propisana je sankcija, odnosno novčana kazna u iznosu od 300 kuna.

Novim Zakonom, dodatno se propisuju površine kojima je vozač dužan prilagoditi brzinu kretanja vozila. Tako su u Zakon uvedene tzv. „druge površine“, kako bi regulativa i u tom dijelu bila primjenjiva i na nove kategorije vozila, odnosno na osobna prijevozna sredstva.

Uz to, vozačima B kategorije novi Zakon omogućuje upravljanje motornim triciklima na području Hrvatske, uz ispunjavanje određenih uvjeta.

Privremena nesposobnost za vožnju i obveza liječnika

Izmjenom članka 233. uvodi se obveza svim liječnicima, odnosno liječniku koji je obavio pregled ili je liječio vozača te izabranom liječniku, da sukladno pravilniku kojim se propisuju zdravstveni pregledi vozača i kandidata za vozače, upozore vozača o privremenoj nesposobnosti, koja ne može biti duža od šest mjeseci. Liječnici su u obavezi dano upozorenje evidentirati i u medicinskoj dokumentaciji.

Po isteku roka o privremenoj nesposobnosti vozač se neće upućivati na ponovni liječnički pregled, a za liječnike koji ne obavijeste vozača o privremenoj nesposobnosti te podatak o tome ne evidentiraju u medicinskoj dokumentaciji propisane su prekršajne sankcije.

Sankcije su predviđene i za vozače koji će upravljati vozilom u prometu na cesti za vrijeme dok im je izdano navedeno upozorenje liječnika o privremenom zdravstvenom stanju.

No, ističemo kako će odredbe o privremenoj nesposobnosti vozača za upravljanje vozilom stupiti na snagu danom donošenja izmjena Pravilnika o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače, koji je u nadležnosti Ministarstva zdravstva. Propisan je rok da ministar nadležan za zdravstvo, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, uskladi Pravilnik o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače s odredbama ovoga Zakona **u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.**

Vezano uz sigurnosne i zdravstvene faktore, novim Zakonom propisuje se i sankcija od 300 kuna za prekršaj vozača koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema kutiju prve pomoći, sukladno pravilniku kojim se propisuju tehnički uvjeti vozila u prometu na cestama.

Koridor za prolazak vozila hitnih službi

Krizne situacije unazad dvije godine ukazale su na nedovoljnu istaknutost i poznavanje nužnih reakcija sudionika u prometu, kako bi se hitnim, incidentnim lokacijama pristupilo što lakše i brže.

Stoga novi Zakon jasno definira koridor za prolazak vozila hitnih službi na prometnicama sa više od dvije prometne trake, prilikom nastanka incidentne situacije, a kako bi se stekla navika kod vozača, kao i sama vozačka kultura o ujednačenom načinu osiguravanja koridora za prolazak vozila interventnih službi. Koridor definiran Zakonom, jednačen je s ostalim zemljama Europske

unije, što dodatno utječe na brzinu potrebne reakcije.

Uvođenje novih pojmova i viša kazna za prekoračenje brzine

Definirani su i novi pojmovi, kao što su „zona prometa u zaštićenoj kulturno-povijesnoj cjelini i kontaktnoj zoni“, „pomoćna pješačka sredstva“, „jahač“ i „automatizirano vozilo“.

Po prvi se puta regulira sudjelovanja jahača u prometu na cestama, a uvodi se i novi pojam koji označava potpuno automatizirano vozilo, odnosno vozilo koje se može kretati na cesti bez prisutnosti vozača (potpuno automatizirano vozilo bez upravljača).

S tim u vezi, propisuje se i sankcija za vozače koji koriste vozila s ugrađenim sustavima za pomoć vozaču (djelomično automatizirano vozila) na način da vozilo upravlja samostalno, a pritom, dakle za vrijeme vožnje, vozači niti ne sjede na vozačkom sjedalu, čime nisu u mogućnosti reagirati u nepredviđenim slučajevima.

Također, novi Zakon regulira zabranu parkiranja vozila na mjestima namijenjenim samo za punjenje električnih vozila i omogućuje sankcioniranje nesavjesnih vozača kao i premještanje vozila koja ne koriste usluge punjenja, a parkirana su na mjestima namijenjenim samo za punjenje električnih vozila.

Sukladno primjerima iz prakse, izmijenjena je, odnosno proširena obveza dostave vjerodostojnih podataka o osobi koja je upravljala vozilom u traženom trenutku.

Naime, po novom, Zakon i korisniku vozila propisuje obveza da na zahtjev policijskog službenika ili službene osobe jedinice lokalne samouprave da vjerodostojan podatak o osobi koja je upravljala vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja, a pritom se dostava podataka o više osoba koje su upravljale vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja ne smatra dostavom vjerodostojnih podataka o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje, te se propisuje sankcija za korisnika ako ne dostavi te podatke.

Budući da trenutna visina kazne vozače ne odvraća od činjenja prekršaja, novim se Zakonom povećava i iznos kazne za prekršaj neprilagođene brzine (koji se najčešće izriče prilikom događanja prometne nesreće) s 500 na tisuću kuna.

Ostale važnije izmjene

Najnovijim izmjenama, detaljno se pojašnjavaju odredbe članka Zakona koje se odnose na odgovornosti osobe kojoj su za vrijeme provođenja vozačkog ispita iz nastavnog predmeta *Upravljanje vozilom* dostupne udvojene komande na vozilu.

Također, budući da s aspekta sigurnosti prometa na cestama ne postoji potreba, ukidaju se registarske pločice s crvenim i zelenim brojkama i slovima.

Pravnim ili fizičkim osobama obrtnicima olakšava se obavljanje poslova kojima se bave (proizvodnja, nadogradnja, servisiranje, prijevoz ili prodaja vozila na malo), odnosno dopušta se korištenje prenosivih pločica i za svrhe prijevoza do mjesta obavljanja tehničkog pregleda i

registracije vozila, a za što je dosad bilo propisano korištenje pokusnih pločica.

Osobama koje su završile najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij, u trajanju od tri godine prometnog smjera (gradskog), omogućuje se obavljanje poslova nadzornika tehničke ispravnosti vozila te poslova ispitivanja vozila i obrade dokumentacije, s obzirom na kompatibilnost programa obrazovanja za navedena zanimanja.

Također, detaljnije se uređuje postupanje prema vozačima motornih vozila kojima su, kao pravna posljedica pravomoćne osude za određene prekršaje iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama određeni i upisani negativni prekršajni bodovi u evidenciju, a imaju vozačku dozvolu izdanu u državi članici Europskog gospodarskog prostora ili inozemnu vozačku dozvolu.

Uz to, detaljnije se uređuje i način zamjene takvih dozvola za hrvatsku vozačku dozvolu, kao i sankcije za navedene prekršaje.

Naposljetku, u kontekstu detaljnijeg uređivanja pojedinih situacija, propisana je i mogućnost da se osobi koja počinj prometni prekršaj koristeći vozačku dozvolu izdanu u državi članici Europskog gospodarskog prostora ili inozemnu vozačku dozvolu, umjesto zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom može primijeniti zaštitna mjera zabrane korištenja vozačke dozvole na području Republike Hrvatske, u trajanju od mjesec dana do dvije godine. (iPress)

